

Een inhaalslag op High Risk Medicatie: een succesvolle implementatiestrategie

www.vumc50jaar.nl

Marianne Kuijvenhoven, ziekenhuisapotheker
Laura Krijgsman, stafadviseur patiëntveiligheid

Inhoud presentatie

- 2014/2015: hoe gekomen waar we nu zijn
- 2016: PDCA
- 2016 en verder: toekomst perspectief

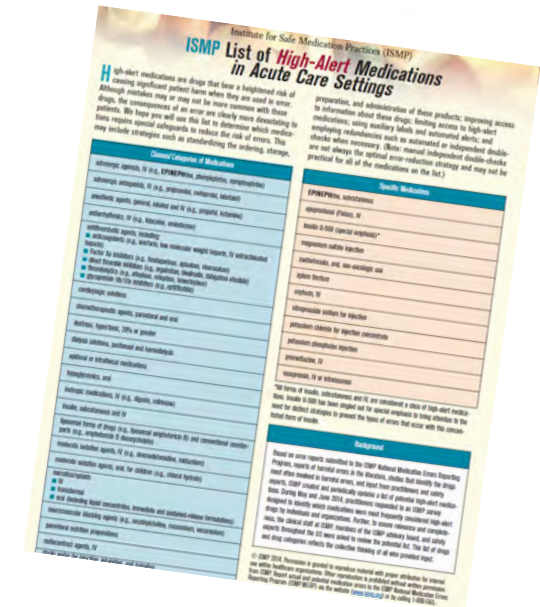
Een stukje geschiedenis...

Randvoorwaarden high risk medicatie aanwezig:

- Procedure conform VMS bundel
- Up to date handboek parenteralia
- Depotheek voor IC en NICU
- Bekwaamheidsregister aanwezig

Verbeterpunten HRM

- Focus dubbele controle bij toedienen
- Lijst medicatie voor dubbele controle

Verbetertraject

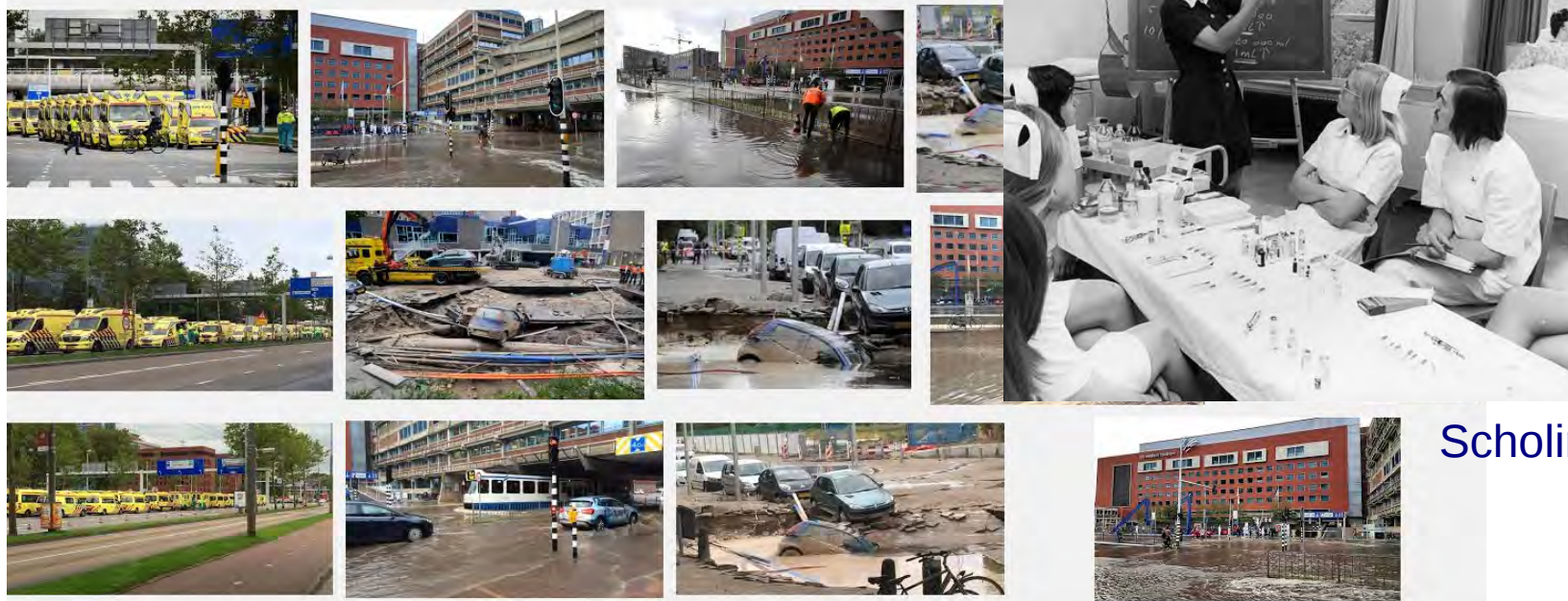
Oplossingen om afdelingen te helpen bij dubbele controle bij toedienen:

- Bulk controle (toedientijden uniformeren)
- Dubbelcheck maatjes
- Safety check
- Scholing/klinische lessen
- Beleid over wie de dubbelcheck kan uitvoeren
- Registratie dubbelcheck bij toedienen

En toen ging alles even mis, of toch niet?

September 2015 - waterramp

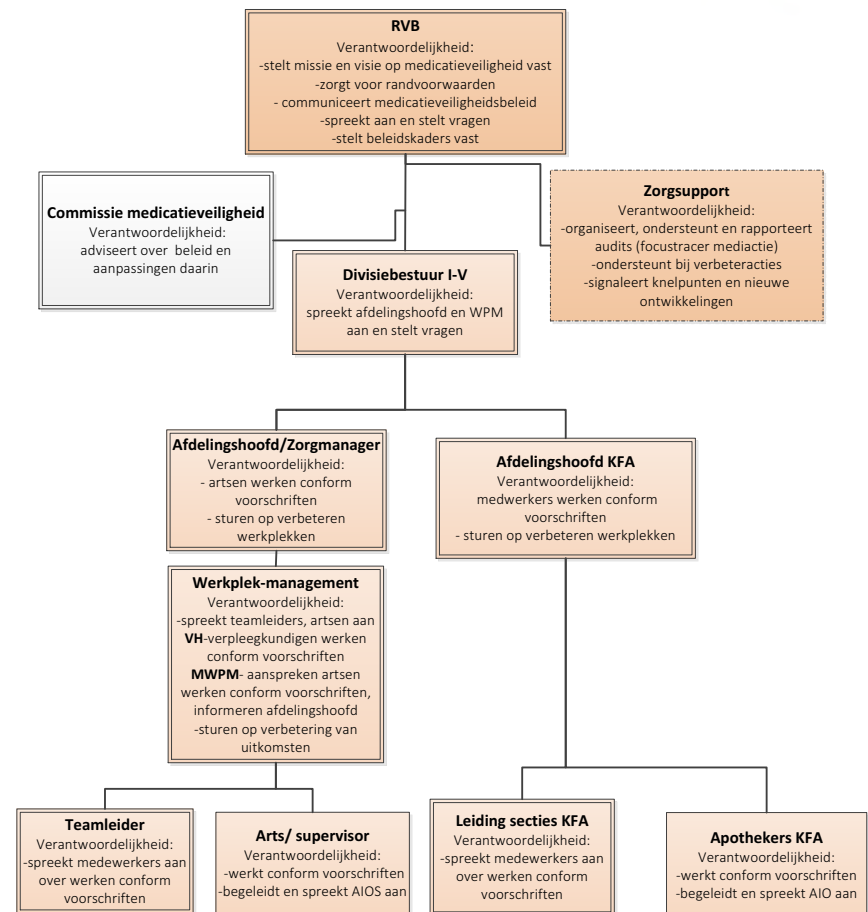
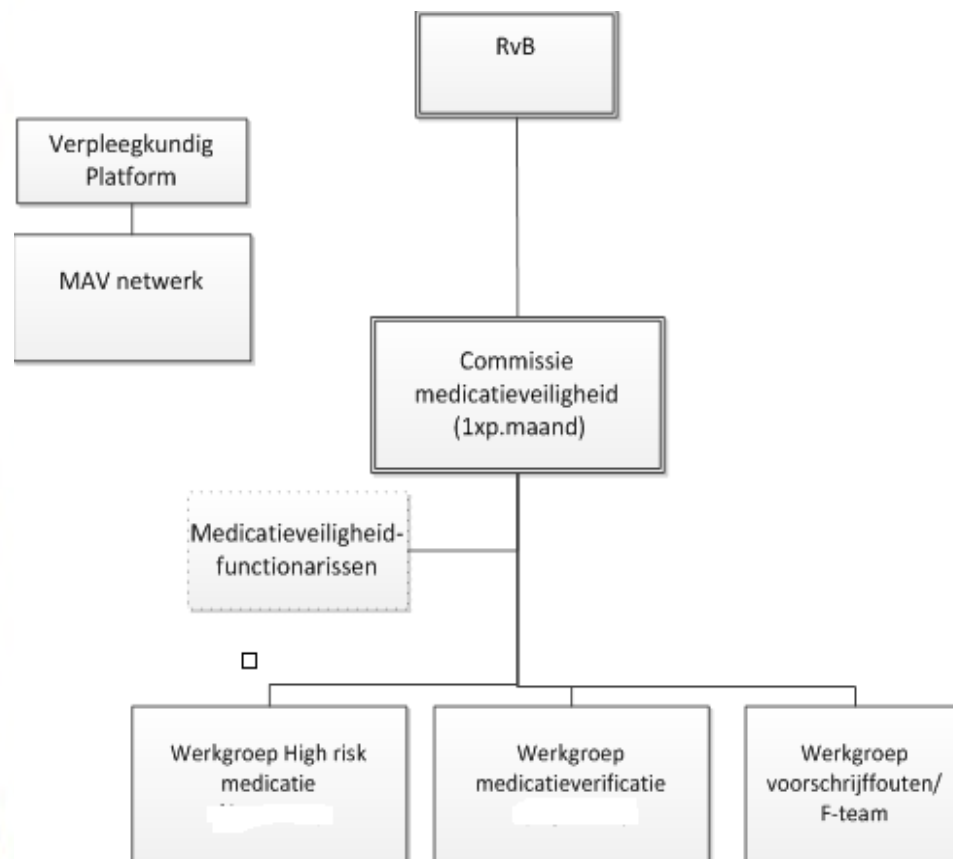

PLAN

- Structuur
 - commissie medicatieveiligheid en werkgroepen
 - verantwoordelijkheden
- Introductie medicatieveiligheidsfunctionaris
- Opzetten MAV-netwerk

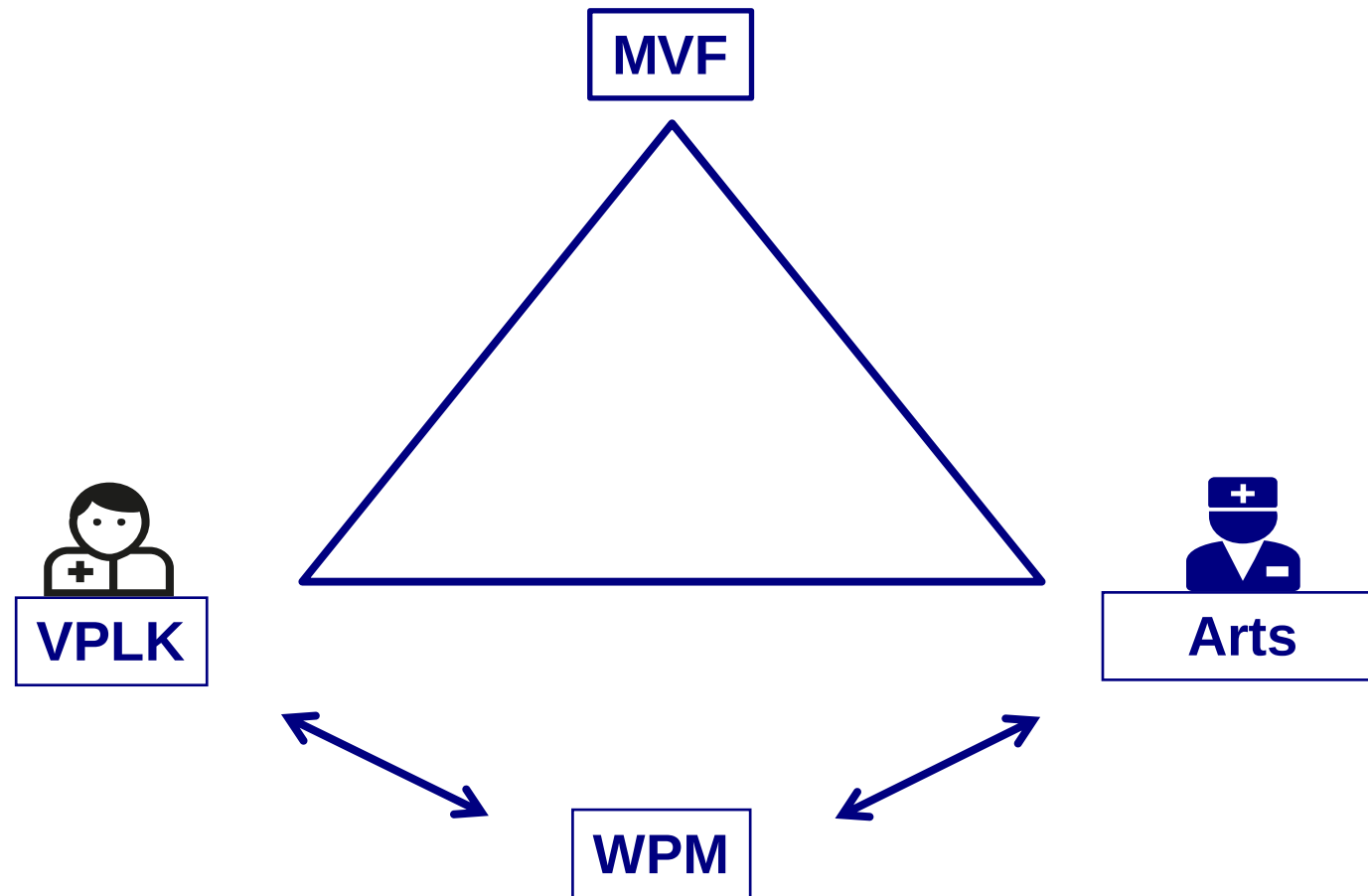
Structuur

Medicatieveiligheidsfunctionarissen (MVF)

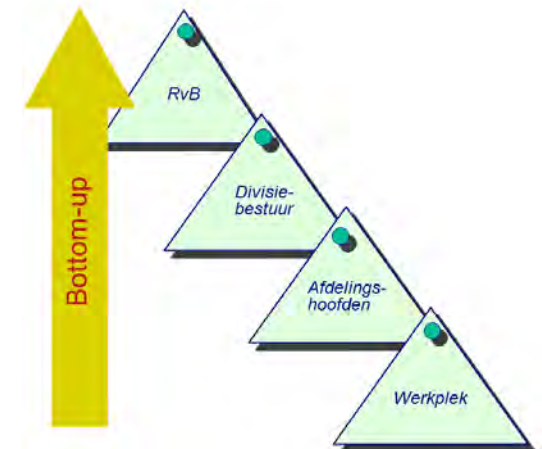
- Ziekenhuisapotheker + arts
- Primair: **Ondersteunen** en **adviseren** van zorgseenheden op het gebied van medicatieveiligheid

Samenwerking

MAV-netwerk

- MedicatieveiligheidAandachtsfunctionaris:
 - o Verpleegkundige én arts (MAV-er) per zorgeenheid
- Rol:
 - o Signaleren & terugkoppelen van knelpunten
 - o Aanspreekpunt op afdeling
 - o Contactpersoon voor MVF
 - o Faciliteren taken MVF
 - o Leren van elkaar ('best practices')

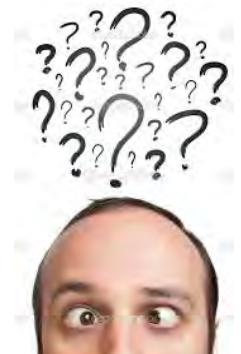
DO

- Uitkristalliseren van proces klaarmaken en toedienen parenteralia
- 5S medicijnkamer
- Scholing:
 - Alle verpleegkundigen
 - Faciliteren scholingspakket via de MAV'ers
 - Promotiematerialen: film, waaier, posters
- Innovatieve pilot: dubbelcheck app
- MAV netwerk

Uitkristalliseren proces

- Geldt de procedure alleen voor IV-medicatie?
- Moet ik bij alle VTGM het handboek parenteralia raadplegen?
- We hebben maar 1 werkblad, hoe ga ik daarmee om?
- Wanneer moet ik de flowkast gebruiken in de medicijnkamer?
- Moet een opgetrokken spuit altijd geëtiketteerd worden?
- Wie zijn bevoegd voor de dubbelcheck bij toedienen?
- Ik werk op de IC, hoe doe ik de dubbele controle bij toedienen?
- Hoe moet het proces op de OK?

Richtlijnen

KwaliteitsNet Mijn startpagina Mijn werkbord Als startpagina instellen

Medicatieveiligheid Krijgsman, Laura Almeloed

[Hoofdoortaal](#) [Afdelings- en thema-portalen](#) [PKO direct](#) [Intranet](#) [Snel zoeken in KwaliteitsNet m.b.v. Google](#)

Medicatieveiligheid

Medicatieveiligheid Video's

Medicatieverificatie bij opname
Medicatieverificatie bij opname en ontslag
Reactiveren van het actueel medicatieoverzicht (AMO)
Beoordelen en tekenen van thuismedicatie

Voorschrijven medicatie
Procedure aanvraag medicatie
Invoer medicatieopdracht in Medicator

Verwerken en verstrekken medicatie
Bestellen en levering medicatie op naam en extra stock door verpleegkundige
Procedure (thuis)medicatie in eigen beheer
Geneesmiddelenvoorziening: polikliniek
Geneesmiddelenvoorziening: verpleeg en verpleegkundigen

Bereiden (VTGM) of uitzetten van medicatie
Stroomschema VTGM, uitzetten en toedienen
Bereiden en toedienen parenteraal
Gebruik, bediening en schoonmaken down flowkast
Medisch rekenen voor verpleegkundigen, anesthesiemedici en anderen
Rekeningsjabloon bij medisch rekenen
Uitzetten van medicatie door (leerling) verpleegkundigen

Toedienen of uitleiden van medicatie
Stroomschema VTGM, uitzetten en toedienen
Bereiden en toedienen parenteraal
Medicatie toedienen

Medicatieverificatie bij ontslag
Medicatieverificatie bij opname en ontslag
Medicatieverificatiegesprek bij ontslag

Zoeken in alle documenten en processen

Calamiteiten en meldingen
10 stappenplan bij calamiteiten
Bijwerkingen van geneesmiddelen melden bij Landi
Decentraal incident melden patiëntenzorg (DIM)

Websites
Geneesmiddelen bij zwangerschap/borstvoeding
Kennisbank
Kinderformularium
Medicatie en autorijden
Medicatieveiligheid/CMR
Medicijnkosten
Switchen/afbouwen psychofarmaca
Toxicologie

Direct naar
Cytostatica (portaal)
Handboek antibiotica bij volwassenen
Handboek antibiotica kinderen
Handboek enteralia (met link naar help bestand)
Handboek Parenteralia (portaal)
Infectiepreventie (portaal)
Wat te doen bij prikaccident?

Veel gestelde vragen
Veelgestelde vragen: medicatieverificatie bij opname
Veelgestelde vragen: voorschrijven/ordenen medicatie
Veelgestelde vragen: bereiden en toedienen parenteraal (HRM)
Veelgestelde vragen: toedienen medicatie
Veelgestelde vragen: medicatieverificatie bij ontslag

Contact
Medicatieveiligheid/Ordonnatie: medicatie@vumc.nl
Medicatieveiligheid (voor medicatieverificatie): medicatie@vumc.nl
tel medicatieteam: *56516 (acute opname) 41941

Levens over kwaliteitsnet
Nieuwsbrief KwaliteitsNet(20-11-2016)
Klik [hier](#) voor de nieuwsbrief van KwaliteitsNet met daarin nieuw beleid over verplichte metavelden en sjablonen (voorheen format of html).
[Alle berichten](#)

0. Safety
 Veiligheid gaat voor al het andere

1. Scheiden
 Onderscheid tussen wat nodig is en wat niet

5. Standhouden
 Voer audits uit en zorg voor continue verbetering

4. Standaardiseren
 Standaardiseer en visualiseer de werkplek

5S Werkplek-organisatie

3. Schikken
 Een plaats voor alles, en alles op z'n plaats

2. Schoonmaken
 Maak schoon, en houd het georganiseerd & schoon

5S Medicijnkamer

- Nette en mooie medicijnkamers op dezelfde manier 'lean' ingericht

5S in de medicijnkamer: geen overbodige voorraad, minder misgrijpen, minder zoeken

Scholing

Scholing High risk
medicatie VUmc

Auteur: Marianne Kuijvenhoven, ziekenhuisapotheker
Laura Krijgsman, stafadviseur zorg en kwaliteit

Scholingspakket, bestaande uit:

- Powerpoint presentatie incl. proces + casussen
- Zelfevaluatiechecklist

Visie: 'je werkt hier in VUmc veilig, of je werkt hier niet'

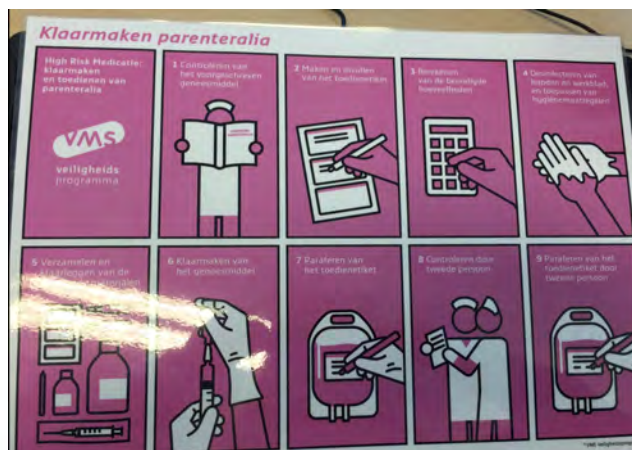
Omdenken:

Van: Ik doe het als er genoeg tijd is

Naar: Ik dien geen medicatie toe zonder de dubbele controle

Communicatiemiddelen

- Film
- Zakkaartje
- Poster

Innovatieve pilot: Dubbelcheck app

Medicatie Controle App
 Levert het bewijs van dubbele medicatie controle

Welkom · Apps voor de zorg · Medicatie Controle App

Wat is het

De Medicatie Controle App van Boomerweb levert het bewijs van dubbele medicatie controle! De Medicatie Controle App is zo ontwikkeld, dat een controle overal in Nederland supersnel uitgevoerd kan worden. Het bewijs van deze dubbele medicatie controle wordt online geleverd en bewaard op een manier die voldoet aan de IIG-isen voor dubbele medicatie controle. De medicatie controle kan met een collega uitgevoerd worden of door een zorgcentralist.

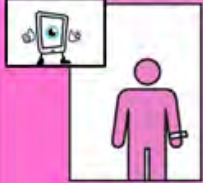
Afbeeldingen
 "Een foto zegt meer dan duizend woorden"

- Bekend in de thuiszorg
- Vpk maakt foto's met smartphone en verzend via de app
- Externe dubbelcheck binnen 3 minuten door zorgcentrale

Innovatieve pilot: Dubbelcheck app

Toedienen parenteralia m.b.v. de DCA

1. Controleer het parenteraal product met de medicatieopdracht in de cardex. Maak een foto met de DCA van de lijst in de cardex (foto 1). Hierop moet minimaal staan: naam, nummer, medicatie, sterkte, tijd en vorm. 	2. Maak met de DCA een foto van het toedienetiket (foto 2). Het gehele etiket dient ingevuld te worden. Er dient ook aangegeven te worden hoeveel cc er in het zakje zit en wat daarvoor de voorgeschreven inloopsnelheid (of noteer de berekende pompstand) 	3. Stel de pomp in en maak met de DCA een foto van de pompstand (foto 3). Zet pomp daarna op pauze! Beschrijf bij "notitie" hoe en waar wordt toegediend en of er meerdere medicamenten over 1 lijn lopen. 	4. Identificeer de patiënt op naam en geb.datum en maak met de DCA een foto van het polsbandje (foto 4). Of indien dit niet mogelijk is, voeg de naam in de DCA toe bij "Client ID".
5. Stuur foto 1 t/m 4 en de notitie via de DCA naar de controleur en wacht op akkoord. 	6. Desinfecteer je handen en pas hygiënemaatregelen toe. 	7. Sluit de medicatie aan op het infuus of dien de medicatie IM of SC toe. Zet je eigen paraaf en noteer in de tweede kolom "DCA". 	8. Evalueer en observeer de reactie van de patiënt.

Innovatieve pilot: Dubbelcheck app

- Uitkomsten:
 - Responstijd > 3 minuten
 - Vragen uit zorgcentrale, onterechte afkeur
 - Wifi problemen
- besluit: geen ziekenhuisbrede uitrol

MAV bijeenkomsten

- Elk kwartaal MAV netwerkbijeenkomst
- Periodieke nieuwsbrief
- O.a.
 - Proces high risk medicatie en medicatieverificatie
 - Knelpunten + tips & tops + best practice van MAV-ers
 - Uitleg scholingspakket
 - Verandermanagement
 - EPIC

CHECK

- Mini audits
- DIM meldingen

Mini audit

- 1x per half jaar
- Uitgevoerd door MAV-er
- Terugkoppeling

85% correct uitgevoerde handelingen op het gebied van klaarmaken (eis > 90%)

87% correct uitgevoerde handelingen op het gebied van toedienen (eis > 90%)

DIM meldingen

trendanalyse

ACT

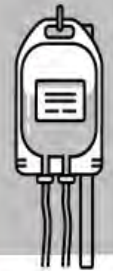
Elke week report out bij RvB: draagvlak!

High Risk Medicatie: toedienen van parenteralia

1. Bij hoeveel procent van de parenteralia die op uw afdeling gegeven wordt, vindt een dubbelcheck bij toediening plaats?

	 <75%	 75-99%	 100%	Opmerkingen

Escalatiepunten

Informatie uit:

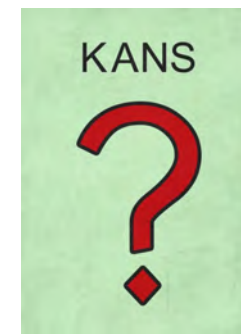
- stasessie divisies en mini audits over KPI's

Terugkoppeling via stasessies:

- Verbeterpunten op afdelingsniveau

Niet stilzitten maar nog harder rennen:

Epic

Veel kansen!

Klaarmaken:

- Digitale medicatie-opdrachten bevatten deels informatie uit handboek parenteralia
- Geprint, volledig ingevuld toedienetiket inclusief barcode
- Digitale registratie van de dubbele controle VTGM

Toedienen:

- Barcodegecontroleerde toediening (dubbelcheck)
- Digitale toedienregistratie aan bed

→ doel: vergroten medicatieveiligheid, closed loop

Klaarmaken parenteralia

GENEESMIDDEL TOEGEVOEGD	
Geneesmiddel	
Hoeveelheid	
Dat.:	Tijd:
Houdbaar t/m	af:
Naam patiënt	M/V
Geboortedatum	Al

INTRAVENEUS	
Volwassen-Willow-Vumc,H.	VV7BIC-ZZ7B26_01
28 jr [12-11-1987] M	Pat.nr: 10000341
gentamicine 304 mg in NaCl 0,9% 107,6 ml kortlopend infuus (>250 mg en <=500 mg)	
Exp: 23-2-16 17:52	Ord#276239
Bewaren bij kamertemperatuur (15-25°C).	

Toedienen parenteralia

1 Controleren van het voorgeschreven geneesmiddel

2 Voorbereiden van de toediening

Pompstand?
Toediensnelheid?

Sc, IM, IV, ...?

3 Verzamelen en klaarleggen van de benodigde materialen en controleren van het toedienetiket

4 Identificeren van de patiënt

5 Controleren door tweede persoon

✓ Medicatieopdracht Epic
✓ Patiënt Epic
✓ Geneesmiddel Epic
✓ Dosering Epic
✓ Toedieningsweg en -snelheid
✓ Tijdstip Epic

6 Desinfecteren van handen en toepassen van hygiënemaatregelen

7 Aansluiten

8 Evalueren

BCMA =
barcode
controlled
medication
administration

Go-live periode

- Dagelijkse 'medicatiehuddle'
 - Vraagbaak voor eindgebruikers – behandelen inhoudelijke vragen
 - Besluiten verwerkt in beleid of werkinstructies
 - Patient safety rapport
 - Superuser bijeenkomsten
 - Subzonecoördinatoren 'knelpunten medicatieproces'
- doel: uniforme, veilige werkwijze

Veelgestelde vragen

- Hoe omgaan met kant-en-klare spuiten (insuline)/infuuszakken (NaCl 0,9%)?
 - wel/geen etiket?
 - en als het geen barcode heeft?
- Hoe scan ik het polsbandje van de patiënt in de nacht?
- Waarom kan ik de ampul niet scannen?
- Moet ik nog steeds het handboek parenteralia raadplegen?
- Moet ik de dubbele controle vastleggen voor subcutane injecties?

Resultaten adhv rapportages

Wat levert het op voor de patiëntveiligheid?

Natraject – report out (ACT)

concept

Medicatieveiligheid

	 <75%	 75-95%	 95-100%	Opmerkingen
1. Bij hoeveel procent van de patiënten op uw afdeling heeft medicatieverificatie bij <u>ontslag</u> plaatsgevonden?				
2. Bij hoeveel procent van de patiënten op uw afdeling heeft medicatieverificatie bij <u>opname</u> plaatsgevonden?				
3. Compliance barcode registratie medicatie in EPIC				
4. Dubbele controle pompstand en toedieningsweg				

Escalatiepunten

Toekomst

PLAN en DO:

- VTGM door apotheek (centralisering)
 - Depotheek hematologie
- VTGM: barcodecontrole (scan) van uitgangspproduct bij klaarmaken op de afdeling
- Link monografie handboek parenteralia aan medicatie-opdracht

- Optimalisatie BCMA:
 - Sturen op uniform werkproces obv rapportages

- Infuuspompen gekoppeld aan EPIC

Toekomst

PLAN en DO:

- Ontwikkelen E-learning high risk medicatie
- Uitkristalliseren proces high risk medicatie op de polikliniek

CHECK:

- Implementatie medicatieveiligheidsronde (focustracer)

Tips

- Het proces van klaarmaken en toedienen van parenteralia moet **helder** en bekend zijn bij alle gebruikers
- Breng het proces voor de IC/ OK/ behandelkamers/ polikliniek in kaart
- Creëer een netwerk/ aanspreekpunt om vragen te stellen
- Draagvlak bij vpk door meerdere teams met elkaar in discussie te laten
- Draagvlak RvB!

Incl. kwaliteitsnormen (NIAZ/JCI), actualiteiten,
landelijke ontwikkelingen, innovatie

Samenvattend: ons medicatieveiligheidsmanagementsysteem

